

Компютърни архитектури CSCB008

**Приложения на комбинационните логически схеми в
компютърните архитектури**

доц. д-р Ясен Горбунов
2021

Елементи на микроархитектурата

Полусуматор

Пълен суматор

Суматор със знак

Умножител

Мултиплексор

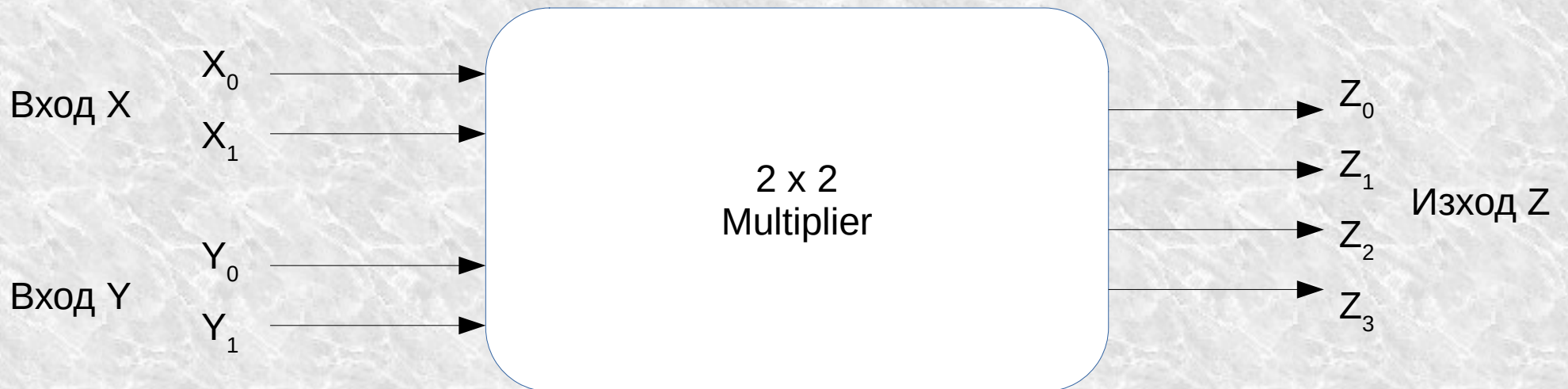
Демултиплексор

Декодер

часть 1

часть 2

Проектиране на 2-битово устройство за умножение

Проектиране на 2-битово устройство за умножение

таблица на истинност

Номер на набора	$X \times Y = Z$	Входове				Изход			
		X		Y		Z			
		X_1	X_0	Y_1	Y_0	Z_3	Z_2	Z_1	Z_0
0	$0 \times 0 = 0$	0	0	0	0	0	0	0	0
1	$0 \times 1 = 0$	0	0	0	1	0	0	0	0
2	$0 \times 2 = 0$	0	0	1	0	0	0	0	0
3	$0 \times 3 = 0$	0	0	1	1	0	0	0	0
4	$1 \times 0 = 0$	0	1	0	0	0	0	0	0
5	$1 \times 1 = 1$	0	1	0	1	0	0	0	1
6	$1 \times 2 = 2$	0	1	1	0	0	0	1	0
7	$1 \times 3 = 3$	0	1	1	1	0	0	1	1
8	$2 \times 0 = 0$	1	0	0	0	0	0	0	0
9	$2 \times 1 = 2$	1	0	0	1	0	0	1	0
10	$2 \times 2 = 4$	1	0	1	0	0	1	0	0
11	$2 \times 3 = 6$	1	0	1	1	0	1	1	0
12	$3 \times 0 = 0$	1	1	0	0	0	0	0	0
13	$3 \times 1 = 3$	1	1	0	1	0	0	1	1
14	$3 \times 2 = 6$	1	1	1	0	0	1	1	0
15	$3 \times 3 = 9$	1	1	1	1	1	0	0	1

Проектиране на 2-битово устройство за умножение

$$Z_0 = \sum_{i=0}^{15} (5, 7, 13, 15)$$

$$Z_1 = \sum_{i=0}^{15} (6, 7, 9, 11, 13, 14)$$

$$Z_2 = \sum_{i=0}^{15} (10, 11, 14)$$

$$Z_3 = \sum_{i=0}^{15} (15)$$

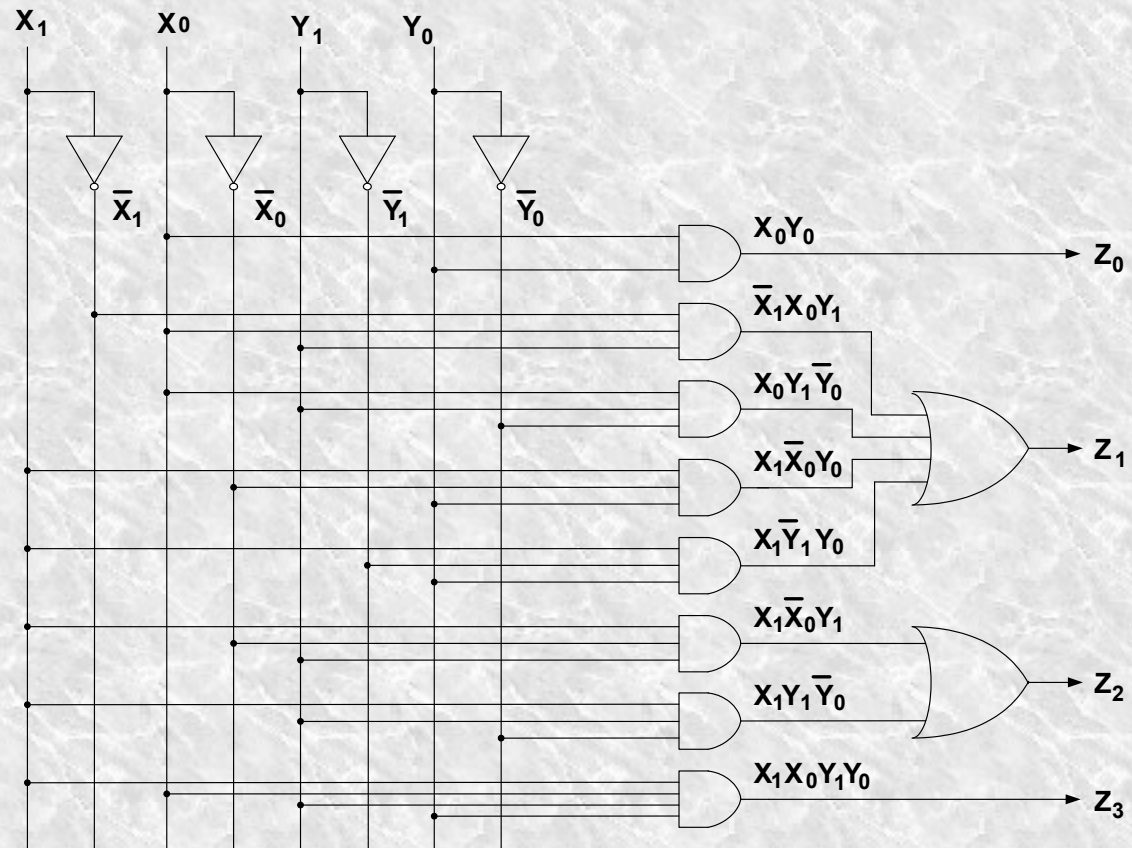

$$Z_0 = X_0 \cdot Y_0$$

$$Z_1 = \bar{X}_1 \cdot X_0 \cdot Y_1 + X_0 \cdot Y_1 \cdot \bar{Y}_0 + X_1 \cdot \bar{X}_0 \cdot Y_0 + X_1 \cdot \bar{Y}_1 \cdot Y_0$$

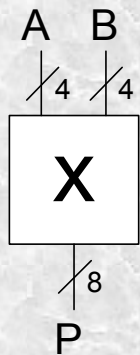
$$Z_2 = X_1 \cdot \bar{X}_0 \cdot Y_1 + X_1 \cdot Y_1 \cdot \bar{Y}_0$$

$$Z_3 = X_1 \cdot X_0 \cdot Y_1 \cdot Y_0$$

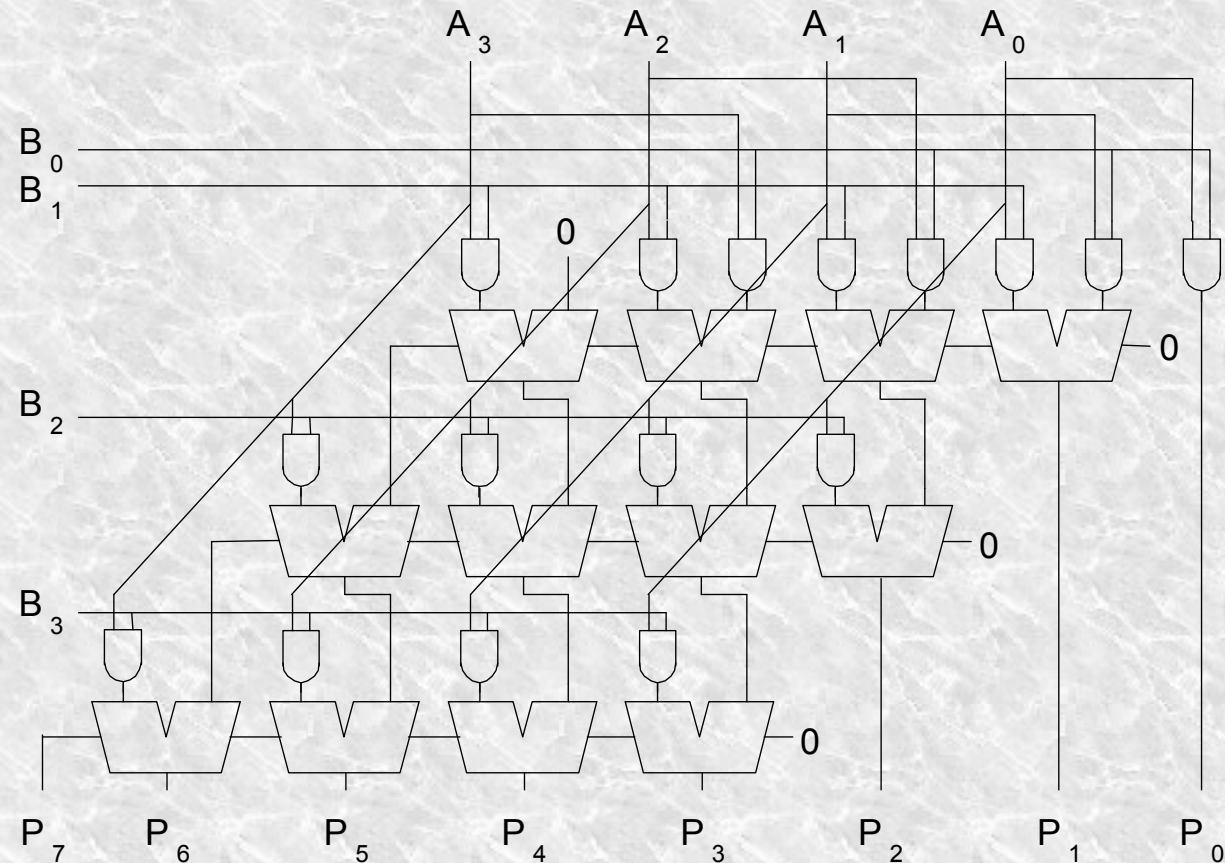

Проектиране на 4-битово устройство за умножение

$$\begin{array}{r}
 \begin{array}{cccc}
 & A_3 & A_2 & A_1 & A_0 \\
 \times & B_3 & B_2 & B_1 & B_0 \\
 \hline
 & A_3B_0 & A_2B_0 & A_1B_0 & A_0B_0 \\
 A_3B_1 & A_2B_1 & A_1B_1 & A_0B_1 & \\
 A_3B_2 & A_2B_2 & A_1B_2 & A_0B_2 & \\
 + A_3B_3 & A_2B_3 & A_1B_3 & A_0B_3 & \\
 \hline
 P_7 & P_6 & P_5 & P_4 & P_3 & P_2 & P_1 & P_0
 \end{array}
 \end{array}$$

Други начини за проектиране и използване на умножители

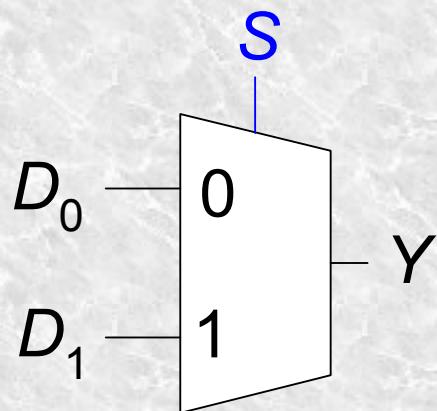
1. Комбинационни логически схеми – **бързи, но обемисти**
2. Последователно изместване и събиране (shift & add) – **крайни автомати**
3. Специални алгоритми (Booth, Dadda, Wallace Tree...)
4. Памети – **lookup tables**
5. Вградени в схемите умножителни блокове (**еднотактови 18x18 и др.**)

2-битов мультиплексор

- Свързване на един от няколко възможни входа към единствен изход
- Селекторен вход (**S**), чрез който се избира активния вход – $\log_2 N$ бита

Приложение

синтез на логически функции
избор на логически условия (превключване)
извличане на флагове от регистър

S	D ₁	D ₀	Y
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	0
0	1	1	1
1	0	0	0
1	0	1	0
1	1	0	1
1	1	1	1

S=0

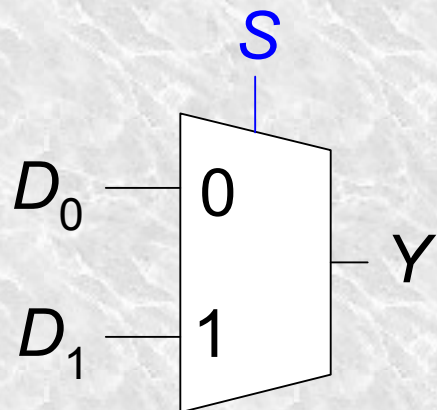
S	D ₁	D ₀	Y
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	0
0	1	1	1

S=1

S	D ₁	D ₀	Y
1	0	0	0
1	0	1	0
1	1	0	1
1	1	1	1

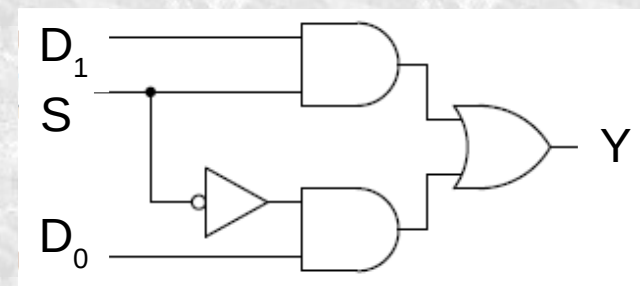

2-битов мултиплексор

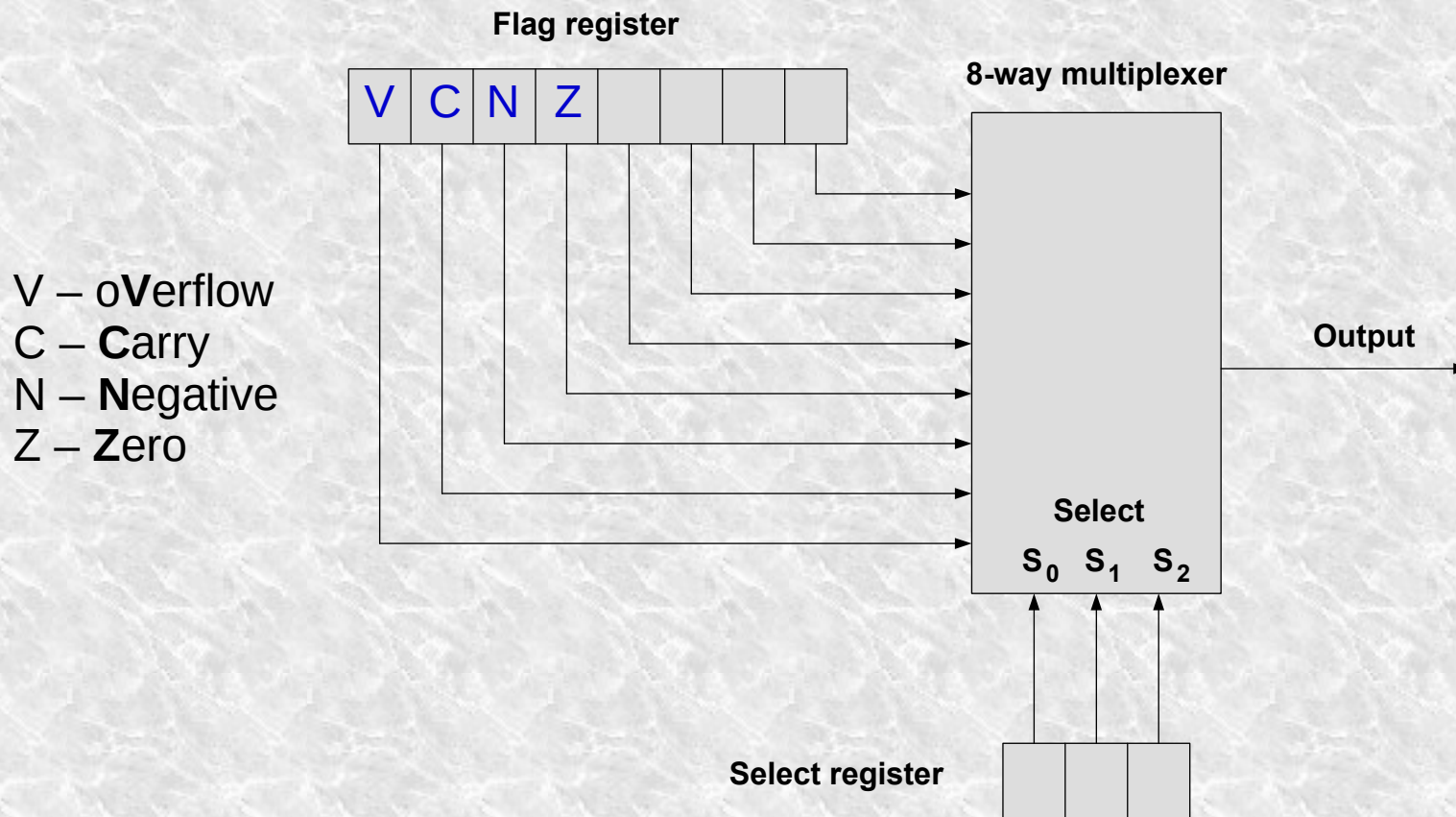
Truth table for the 2-bit multiplexer:

S	Y
0	D_0
1	D_1

$$Y = S \cdot D_1 + \bar{S} \cdot D_0$$

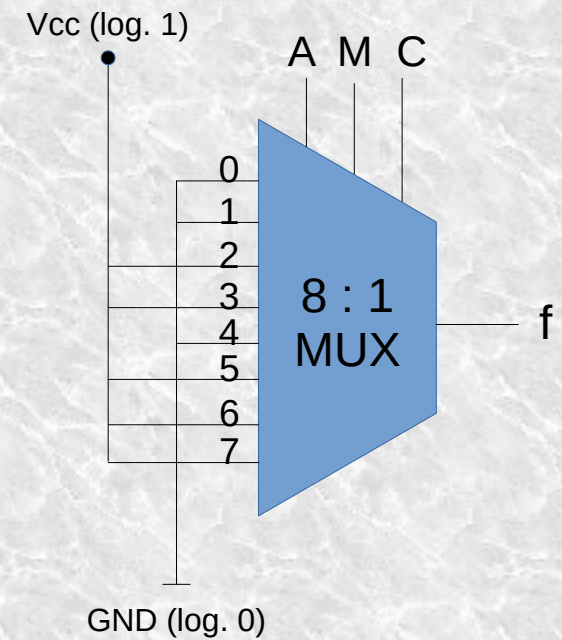
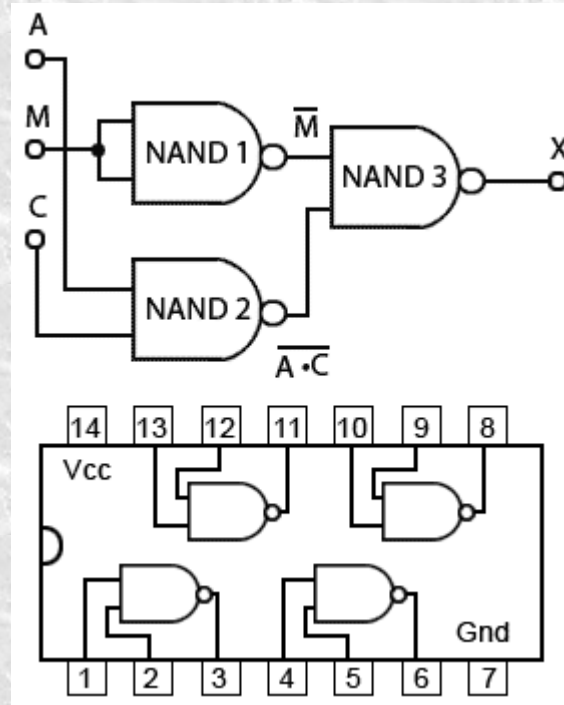
8-битов мултиплексор – извличане на флагове от регистър

Мультиплексор

Синтез на логически функции чрез мультиплексор

A	M	C	f
0	0	0	0
0	0	1	0
0	1	0	1
0	1	1	1
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	1

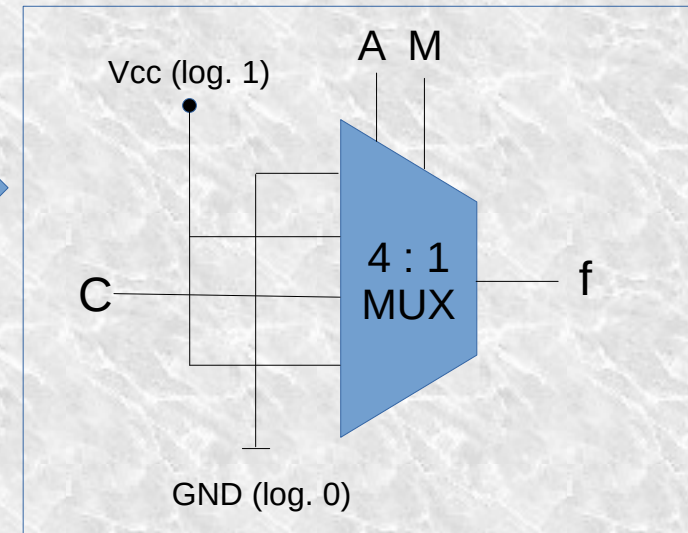

$$f = \sum (2, 3, 5, 6, 7)$$

Синтез на логически функции чрез мультиплексор

A	M	C	f
0	0	0	0
0	0	1	0
0	1	0	1
0	1	1	1
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	1

A	M	f
0	0	0
0	1	1
1	0	C
1	1	1

$$f = \sum (2, 3, 5, 6, 7)$$

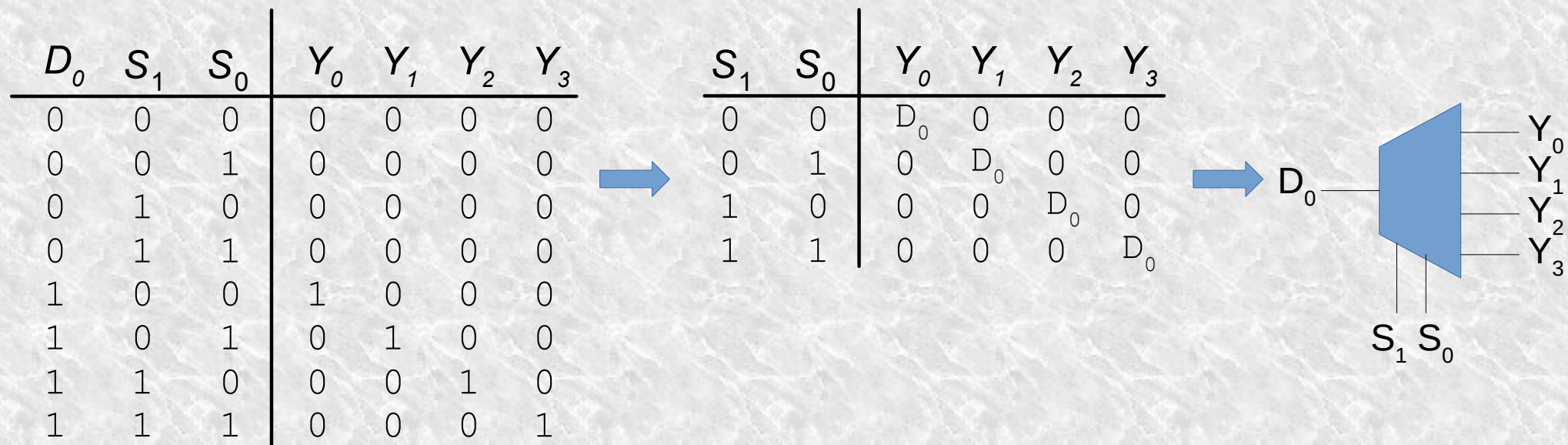
Демултиплексор

- функция, обратна на мултиплексора
  - свързване на единствен вход към един от няколко възможни изхода
  - селекторен вход (S), чрез който се избира активния изход – $\log_2 N$ бита

Приложение

- избор на устройство (device selector)
- реализация на логически схеми
- **декодирание на инструкции**

таблица на истинност – демултиплексор 1:4

Декодер

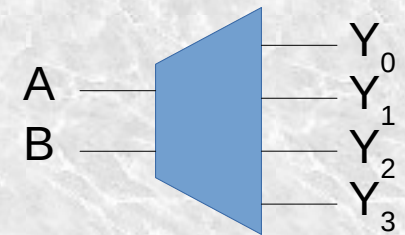
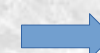
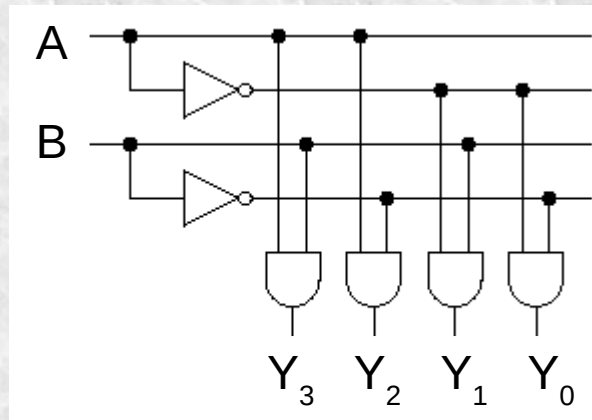
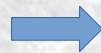
- Свързване на n входа към 2^n изхода

Приложение

- реализация на логически схеми
- **декодиране на инструкции**
- реализация на мултиплексори

Пример на декодер 2:4 – таблица на истинност

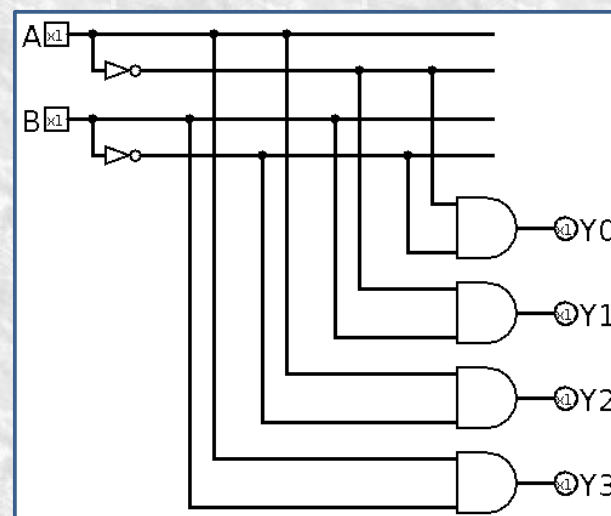
A	B	Y_0	Y_1	Y_2	Y_3
0	0	1	0	0	0
0	1	0	1	0	0
1	0	0	0	1	0
1	1	0	0	0	1

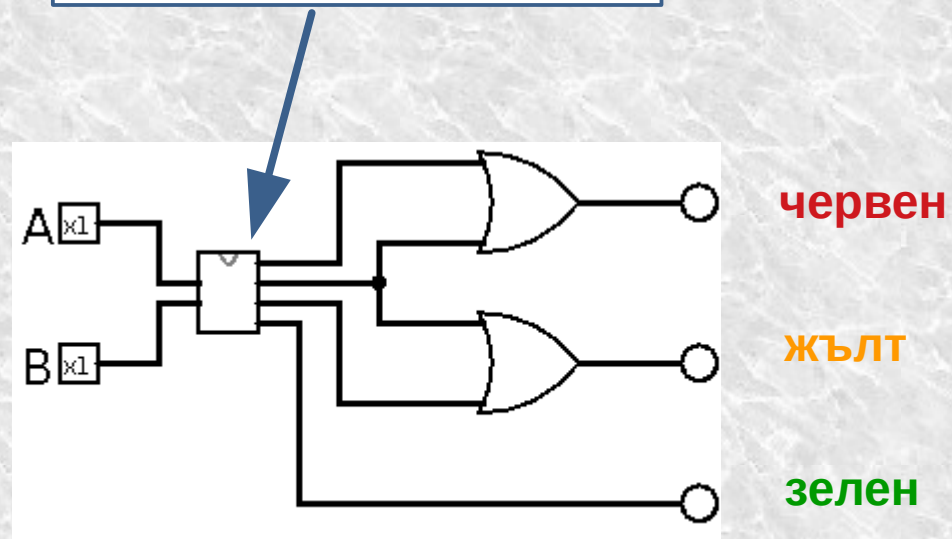
Декодер – пример за синтез на логическо управление на светофар

Пример на декодер 2:4 – таблица на истинност

A	B	Y_0	Y_1	Y_2	Y_3
0	0	1	0	0	0
0	1	0	1	0	0
1	0	0	0	1	0
1	1	0	0	0	1

A	B	Цвят
0	0	червен
0	1	червен + жълт
1	0	жълт
1	1	зелен

1 от 8 демултиплексор (3:8 декодер)

таблица на истинност

Номер на набора	Входове (селектор)			Изходи							
	A	B	C	Y ₀	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇
0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
2	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
3	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0
4	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
5	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
6	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
7	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1

Демултиплексор

1 от 8 демултиплексор (3:8 декодер)

декодиране на компютърна инструкция

